

Vähe märgatud seen: harkjas puiduharik

Erast Parmasto

Põõsalaadselt harunenud mitmevärvilised või heledad püstise nua taolised harikulised on üsna silmatorkavad seened. Maapinnal või lamapuidul elavate kõrval on aga paar puiduharikute liiki, mis kasvavad ka elusate puude sammaldunud tüvedel. Mitte parasiitidena, vaid ilmselt toitudes koore-romedes ja sammalde all pehastuvast korbast ja surnud taimerakkudest kujunevast üsna napist mullakihist.

Seene kinnituspinnal, puutüve püstise asendi tõttu ei saa puiduharikute viljakehad korralikult ülespoole kasvada, vaid hakkavad igas suunas harunema. Tammetüvedel on selline seen harkjas

puiduharik (*Lentaria byssiseda*), mille kahe-kolme sentimeetri suurusi harkjalt harunevaid viljakehasid näemegi juuresoleval fotol.

Sama liik, nagu mõni teinegi puiduharik, võib kasvada ka maapinnal paikneval kõduneval lamapuidul. Eesti neljast leiu kohast on kolm tammelt, üks aga kuuse lamatüvelt. Liigi äratundmist hõlbus- tab viljakeha alusel leiduv vatjas scene- niitide põimik, millesse tuleb ka umbes ühe millimeetri läbimõõduga valgeid seenevääte.

Mujal Euroopas on harkjas puiduharik haruldane; punanimestikku on ta kantud Norras ja Rootsis. Tšehhis

peetakse teda väljasurnuks, rohkem kui mujal leidub liiki Taanis; Soomes on teda leitud nii tammetüvedelt kui ka lamavalt kuuseokstelt.

DNA-analüüside põhjal [1] on puiduhariku lähisugulane Eestiski tavaline keel-tõlvharik (*Clavariadelphus ligula*), pisut kaugem sugulane on maataht (*Geastrum*). ■

1. Pine, Elizabeth M. et al. 1999. Phylogenetic relationships on cantharelloid and clavarioid Homobasidiomycetes based on mitochondrial and nuclear rDNA sequences. – Mycologia 91 (6): 944–963.

Erast Parmasto (1928) on mükoloog, Scenevana.